

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE W MIEŚCIE RUDA ŚLĄSKA
NA LATA 2015-2020**

za rok 2017

I. WSTĘP.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015r., Poz. 1390) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W mieście Ruda Śląska działania te realizowane są m.in. poprzez wykonywanie zapisów Uchwały Nr PR 007.24.2015 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 19 lutego 2015r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy W Rodzinie W Mieście Ruda Śląska na lata 2015-2020, jak również Uchwały Nr 1208/LXXIII/2010 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 10 listopada 2010r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Uchwała zmieniająca Nr PR.0007.152.2017 Rady Miasta z dnia 19 października 2017r.

Zgodnie z Uchwałą w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, w skład Zespołu wchodziło 16 osób-przedstawicieli następujących instytucji: Urzędu Miasta (Wydział Zarządzania Kryzysowego, Wydział Oświaty, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Straż Miejska), Izby Wytrzeźwień, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Ośrodka Pomocy Dzieciom i Rodzinie, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Kuratorskiej Służby Sądowej, Pogotowia Ratunkowego (od października 2017r, Szpitala Miejskiego w Rudzie Śląskiej) i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zespół w nowym składzie osobowym działa od 22 grudnia 2017r.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017r. odbyły się 23 posiedzenia Zespołu, podczas których podjęto łącznie 322 Uchwał, z czego 23 Uchwały w sprawach powołania

159 Grup Roboczych oraz 299 Uchwał w sprawach dotyczących zmiany składów poszczególnych Grup Roboczych.

Grupy Robocze powołano na podstawie Art.9a ust.10 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Ponadto uaktualniona została Procedura Działania Grup Roboczych na terenie Miasta Ruda Śląska w ramach procedury „Niebieskie Karty” uchwalona przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017r. przedstawiciele: Policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (MOPS i OIK), Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia w Rudzie Śląskiej sporządzili łącznie 160 wszczynających „Niebieskich Kart- formularz A” z osobami, co do których zachodziło podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie:

- przedstawiciele Policji spisali 68 „Niebieskich Kart- formularz A”,
- przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej spisali 84 „Niebieskie Karty- formularz A” (z czego MOPS sporządził 51 Niebieskich Kart, a OIK 33 Niebieskie Karty),
- przedstawiciele oświaty spisali 8 „Niebieskich Kart- formularz A”.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło także 6 formularzy „Niebieska Karta- A” spisanych dla mieszkańców miasta Ruda Śląska przez instytucje innych miast.

Zespół Interdyscyplinarny w 2017r. w 159 sprawach, dla których spisano pierwszy formularz „Niebieska Karta- A” powołał Grupy Robocze w celu udzielenia wsparcia w zakresie rozwiązania problemu przemocy domowej.

W skład wyżej wymienionych Grup Roboczych powołano przedstawicieli m.in.:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- Ośrodka Pomocy Dzieciom i Rodzinie,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- Straży Miejskiej,
- Sądowej Służby Kuratorskiej,
- placówek oświatowych,
- ochrony zdrowia,
- Ośrodka Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej,

- Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej,
- organizacji pozarządowych.

W 2017 roku działało łącznie 336 Grup Roboczych (powoływanych w latach 2011-2017), w ramach których w 2017r. odbyło się łącznie 988 spotkań.

W pracach każdej Grupy Roboczej, w zależności od potrzeb, uczestniczy od 3 do 15 osób, przy czym pracownicy danej instytucji często angażowani są w pracę kilku Grup Roboczych.

Działania grup roboczych mają charakter interdyscyplinarny i mają na celu doprowadzenie do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie. Członkowie grup roboczych podejmowali czynności zgodnie ze swoimi kompetencjami. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie miały możliwość uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej i socjalnej o czym były rzetelnie informowane i motywowane do skorzystania z takich form pomocy. Osoby, oczekujące schronienia, kierowane były do Schroniska PCK dla Bezdomnych Kobiet i Kobiet z Dziećmi w Rudzie Śląskiej, mieszkań readaptacyjnych na terenie miasta lub specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie poza miastem Ruda Śl.

Osoby stosujące przemoc w rodzinie były motywowane do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym, a w przypadku występowania problemu alkoholowego do podjęcia leczenia.

Zgodnie z Art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie o podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie niezwłocznie zawiadamiana była policja lub prokuratura, co w wielu przypadkach doprowadzało do wszczęcia postępowania o czyn z art. 207 kk tj. znęcania się. Ponadto na mocy Art. 11a powyższej ustawy osoby dotknięte przemocą mogą żądać, aby Sąd zobowiązał osobę stosującą przemoc do opuszczenia mieszkania. W takich sytuacjach w sporządzaniu pism i wniosków udzielana była pomoc prawna.

Zdarzało się, że członkowie rodziny z problemem przemocy nie podejmowali żadnej współpracy z Grupą Roboczą. Członkowie grupy roboczej podejmowali nadal działania w ramach swoich obowiązków zawodowych oraz kompetencji, próbując jednocześnie nawiązać kontakt z rodziną do czasu wyczerpania wszelkich możliwych dostępnych form pomocy.

Ilość prowadzonych grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” pokazuje, że problem przemocy w rodzinie jest coraz częściej ujawniany przez osoby jej

doświadczające, a także świadków tych zdarzeń, co daje jednocześnie możliwość udzielenia tym rodzinom skutecznej pomocy.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie stanowią dodatkowe obowiązki, które nałożono na instytucje. Jest to duże obciążenie dla pracowników. Brak jest dofinansowania tego rodzaju działań z Budżetu Państwa, dlatego obciążały one wyłącznie budżety jednostek uczestniczących, a w szczególności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jako koordynatora działań. Zarówno członkowie Zespołu interdyscyplinarnego, jak i członkowie Grup Roboczych wykonują zadania związane z procedurą NK w ramach swych obowiązków służbowych.

II. OBSŁUGA ORGANIZACYJNO- TECHNICZNA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015r., Poz. 1390) obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

Przewodniczącą Zespołu do końca trwania II kadencji była Pani Ewelina Sówka- kierownik Działu Pomocy Środowiskowej MOPS. Od czerwca 2017r. przewodniczącą Zespołu jest Monika Kudelko - konsultant-koordynator Zespołu Przeciwdziałania Przemocy MOPS.

Od lutego 2015 roku w Dziale Pomocy Środowiskowej MOPS w Rudzie Śląskiej działa Zespół Przeciwdziałania Przemocy.

Do zadań Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w 2017 roku należało:

1. współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
2. wsparcie metodyczne grup roboczych w zakresie procedury „Niebieskie Karty”, w tym:
  - 1) koordynowanie działań grup roboczych powołanych w związku z realizowaną procedurą „Niebieskie Karty”,
  - 2) udział w grupach roboczych w celu udzielania wsparcia merytorycznego i konsultacyjnego w zakresie realizowanych planów pomocy rodzinom z problemem przemocy- pracownicy ZPP (konsultant i pracownik socjalny) uczestniczyli w 758 spotkaniach Grup Roboczych.
3. prowadzenie całokształtu spraw związanych z obsługą techniczno- organizacyjną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ramach obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2017 roku podjęto następujące działania:

- przyjęto, rejestrowano i prowadzono ewidencję Niebieskich Kart- **206 „Niebieskich Kart – formularz A”**,
- przygotowano:
  - zaproszenia dla poszczególnych członków Grup Roboczych, na pierwsze spotkanie Grupy, a w razie potrzeby na kolejne spotkania Grupy - **1123**,
  - wezwania na spotkanie Grupy Roboczej oraz wysyłanie ich do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie - **322**,
  - informacje dla koordynatorów dotyczących zmiany składów poszczególnych Grup Roboczych - **280**,
  - informacje dla członków Grup o zakończeniu uczestnictwa w działaniach Grupy Roboczej - **227**,
  - informacje dla poszczególnych członków Grup Roboczych o zakończeniu procedury Niebieskie Karty - **1380**,
  - informacje dla koordynatorów poszczególnych Grup Roboczych (w związku z wnioskiem o zakończenie działań) zawierających wskazówki Zespołu Interdyscyplinarnego, co do kontynuowania działań w ramach procedury Niebieskie Karty - **2**,
  - inne pisma, dotyczące prac Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego - **190**,
- przekazano do organów ścigania **71** zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- współpracowano z instytucjami realizującymi procedurę „Niebieskie Karty” w sprawach dotyczących gromadzenia dokumentacji związanej z prowadzeniem tej procedury,
- prowadzono kalendarz posiedzeń Zespołu oraz organizowano spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym:
  - przygotowywano zaproszenia dla członków Zespołu - **23**,
  - przygotowywano dokumentację na spotkanie Zespołu,
  - protokołowano na spotkaniach Zespołu,
- przygotowano projekty uchwał podejmowanych przez Zespół - **322**,
- przygotowano projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określania trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rudzie Śląskiej oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania,

- przygotowano projekty Zarządzeń w sprawie odwołania i powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rudzie Śląskiej - 3
- Przygotowano wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Programu Ostonowego „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE” Edycja 2017.

III. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W 2017 r. PRZEZ INSTYTUCJE I ORGANIZACJE POWOŁANE DO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W MIEŚCIE RUDA ŚLĄSKA.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2017 roku realizował zadania określone w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Ruda Śląska na lata 2015-2020, który został przyjęty do realizacji Uchwałą nr PR.0007.24.2015 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 19 lutego 2015r.

Zgodnie z założeniami Programu podejmowane były działania mające na celu ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców miasta Ruda Śląska. Działania podejmowane były w czterech przestrzeniach:

1. profilaktyka,
2. interwencja,
3. działania wspierające i terapeutyczne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
4. działania korekcyjno- edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W realizację celów Programu wpisują się działania podejmowane m.in. przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie; Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Policję; Straż Miejską, placówki oświatowe oraz placówki ochrony zdrowia z terenu Miasta.

Działania podejmowane w 2017r. przez instytucje i organizacje powołane do przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Ruda Śląska zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania.